

Oslo, 15.09.14

Justis- og beredskapsdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse om rapporten fra arbeidsgruppen som har gjennomgått regelverk, organisering og behandling av barne bortføringsaker i Norge.

Aleneforeldreforeningen er en uavhengig medlemsorganisasjon som arbeider for å sikre alle barn gode og trygge oppvekstvilkår. Foreningen har gjennomgått arbeidsgruppa rapport og er i hovedsak enig med arbeidsgruppa og støtter de fleste forslag til endringer.

Aleneforeldreforeningen deler arbeidsgruppa bekymring over at en midlertidig rettsavgjørelse i Norge kan medføre at barnet lovlig kan flyttes ut av landet permanent og støtter arbeidsgruppa anbefaling om at midlertidig avgjørelser om foreldreansvar kun skal gi rett til utenlandsopphold med barnet frem til en endelig avgjørelse i saken. Det er videre foreldreansvaret som regulerer foreldres rett til å flytte barn ut av landet, og vi støtter arbeidsgruppa syn på at i tilfeller der varslingsfristen ikke er ivaretatt ved flytting ut av landet, så utløser ikke det at samværsforelder får automatisk del i foreldreansvaret.

Barneloven kan være lite fleksibel i mange tilfeller ved flytting utenlands og det må fradømmes foreldreansvar ved flytting der foreldrene er uenige. Aleneforeldreforeningen støtter arbeidsgruppa forslag om at domstolen skal kunne ta særskilt stilling til flytting av barnet ut av landet selv om foreldrene har felles foreldreansvar. Det utvises ikke nødvendigvis dårlig dømmekraft fra en eller to av foreldrene selv om det er uenighet i enkeltsaker om barnas oppvekstsituasjon. Det er også viktig at eldre barn bør høres og tas med i avgjørelser som gjelder dem selv, som i saker om flytting ut av landet og foreldreansvar.

I barnevernssaker der det ikke er fattet vedtak om omsorgsovertakelse står foreldrene fritt til å ta barna ut av landet. De kan på den måten unngå barnevernets omsorgsovertakelse ved at det norske barnevernet ikke har myndighet utenfor Norge. Det er videre hundretusenvis av norske barn som ferier utenfor landets grenser hvert år så det er viktig å ballansere barnevernets behov for å "holde barn" innenfor Norges grenser oppimot barns behov for å kunne delta på ferier og annet utenfor landets grenser. Aleneforeldreforeningen støtter arbeidsgruppa i forhold til at barn kan reise ut av landet selv om det er opprettet undersøkelsessak etter barnevernsloven, videre støtter foreningen at barnet ikke skal kunne tas ut av landet der det er foretatt midlertidige eller foreløpige vedtak om omsorgen etter barnevernsloven. Når det gjelder kriminaliseringen av foreldre som ikke retter seg fullt ut etter barnevernets vedtak er Aleneforeldreforeningen bekymret for en utvikling hvor en gjør stadig flere situasjoner for foreldre straffbare.

Vi vet ut i fra historien at barnevernet i mange situasjoner har utøvd omsorgsansvaret på uheldige måter og for mange barn har dette påført de store tilleggsproblemer. Videre har barn under barnevernets omsorg betraktelig dårligere statistisk sjanse for å lykkes godt i forhold til utdanning og jobb med mer senere i livet.

Det kan være vanskelig å hindre foreldre i å ta barn ulovelig ut av landet og Aleneforeldreforeningen ser behovet for å kunne ilegge midlertidige utreiseforbud og inndragning av barns pass, da dette kan være effektivt for å forbygge barnebortføring i enkelte tilfeller. Aleneforeldreforeningen støtter at utreiseforbud også skal kunne ilegges barn som er statsborgere av andre land. Videre at barnets pass kan beslaglegges eller der de står i foreldres pass skal det kunne innskrives att de har utreiseforbud frem til sak er endelig avgjort i norsk domstol. Aleneforeldreforeningen støtter arbeidsgruppens forslag om at der det utstedes pass for kortere utenlandsopphold, der den andre forelderen ikke trenger å samtykke, skal den andre forelderen varsles på en sann måte at den innenfor en rimelig tidsfrist har mulighet til å be om ett midlertidig utreiseforbud for barnet.

Aleneforeldreforeningen støtter arbeidsgruppas anbefaling om å ha ett rundskriv om barnebortføring som kommer i tillegg til den informasjonen som ligger på myndighetenes nettsider og i veileder for dommere. Arbeidsgruppa foreslår at gjenværende i Norge skal ha krav på ett møte med sentralmyndigheten men ikke flere i saker med barnebortføring ut av Norge. Aleneforeldreforeningen foreslår at gjenværende skal ha jevnlig krav på møter med sentralmyndighetene under oppfølging av saken.

Aleneforeldreforeningen er for at barnebortføring skal føre til umiddelbar stans i utbetaling av offentlige ytelser og barnebidrag. Dette vil virke allmennpreventivt og samtidig føre til at bortførte barn kommer raskere tilbake til Norge.

Aleneforeldreforeningen er imponert over arbeidsgruppas omfattende og ryddige rapport. Videre er vi enig med arbeidsgruppas ut over det vi har kommentert i forhold til de foreslåtte endringene.

Med vennlig hilsen
For Aleneforeldreforeningen

Stig Rusten
Generalsekretær